Geachte aandeelhouder,

In de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 23 november jongstleden heeft u ingestemd met het drinkwatertarief voor 2023. In deze brief vindt u de achtergrondinformatie over de aanleiding en noodzaak van de tariefstelling, alsmede over enkele thema's die tijdens de vergadering aan bod kwamen.

U had als aandeelhouders op de vergadering van 17 juni 2022 reeds akkoord gegeven op een stijging van het variabel tarief van 14 procent. Gaandeweg dit najaar bleek dat deze voorgenomen stijging niet toereikend zou zijn. Als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen, gevoed door de oorlog in Oekraïne, zijn de energiekosten voor Brabant Water explosief gestegen. De stijging van het vaste tarief en het gebruiksafhankelijke tarief samen is uitgekomen op 22,3 procent. Wat neerkomt op een extra maandlast voor een gemiddeld gezin van vier personen van 2,30 euro per maand. Ondanks deze tariefstijging blijft Brabant de provincie met de op-één-na laagste drinkwaterprijzen van Nederland.

Hieronder leest u welke oorzaken, keuzes en mitigerende maatregelen tot deze tariefstelling hebben geleid.

Waardoor zijn de kosten voor drinkwaterproductie gestegen?
De stijging van de kosten wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door de sterke stijging van de energieprijs. Om het water van onze 29 productielocaties 365 dagen per jaar en 24 uur per dag naar alle huizen en bedrijven te krijgen is een forse hoeveelheid energie nodig. Per jaar gaat het om circa 75 miljoen kWh. Ondanks dat de drinkwaterproductie in Brabant qua (energie-) efficiëntie tot de absolute top behoort en we ook in toenemende mate ons eigen duurzame energie opwekken, blijft het noodzakelijk om een aanzienlijk deel van de energie in te kopen. Brabant Water heeft net als vele huishoudens en bedrijven, last van de sterk stijgende energieprijzen. De energiekosten nemen het komend jaar toe van 7 naar 38 miljoen euro.

Een andere element dat de productiekosten opdrijft is de stijging van de grondstofprijzen. Maar ook stijgende loonkosten vanuit nieuwe Cao-afspraken voor de Nederlandse drinkwatersector spelen een rol.

Tot slot is er nog sprake van een verminderde afzet ten opzichte van vorige jaren. We zien nu dat het watergebruik in Brabant met ongeveer 5 procent is afgenomen. Het grootste deel van die afname ontstaat met name doordat Brabanders korter of minder douchen, om gaskosten te besparen.
Het effect van die afnemende watervraag is dat de vaste productiekosten voor zuivering en transport doorbelast moeten worden over een kleiner aantal liters drinkwater, wat een hogere prijs per liter tot gevolg heeft.

Zijn er geen manieren om de tariefstijging lager te maken?
Hoge energiekosten, stijgende grondstofprijzen en verminderde afzet hebben dus een opstuwende werking op de kosten van drinkwater. De Raad van Commissarissen van Brabant Water en de Aandeelhouderscommissie hebben nauwkeurig en zorgvuldig de mogelijke speelruimte verkend om de stijgende kosten minder door te laten werken in het drinkwatertarief. De conclusie was echter dat het benutten van die speelruimte de drinkwaterprijs de komende jaren nog verder zou verhogen. Bovendien zijn er wettelijke kaders voor de hoogte van de drinkwatertarieven waaraan voldaan moet worden.

Wettelijke kaders
De wettelijke beperkingen worden bepaald door de Drinkwaterwet. Die wet verplicht Nederlandse drinkwaterbedrijven een tarief door te rekenen dat kostendekkend is. Dat betekent dat drinkwaterbedrijven geen verlieslatende begroting mogen opstellen. Het Rijk kijkt daarop toe en treedt waar nodig corrigerend op.

Nadelige effecten van een niet-kostendekkend tarief
De prognose is dat de vraag naar drinkwater de komende jaren stijgt door bevolkingsgroei en economische ontwikkeling. Tegelijkertijd heeft de provincie een maximum gezet op de toegestane grondwateronttrekking voor drinkwater. Om te kunnen voorzien in de toekomstige drinkwaterbehoefte moet Brabant Water daarom investeren in de productie van drinkwater uit aanvullende bronnen zoals brak-water en later ook uit zeewater.
Als Brabant Water nu (tijdelijk) inboet op haar eigen vermogen, door het water onder de kostprijs te leveren, dan wordt het duurder om het vreemd vermogen aan te trekken. Voor de noodzakelijke leningen geldt dan een hoger rentetarief. Dat mechanisme zou ertoe leiden dat huishoudens uiteindelijk duurder uit zijn omdat ze niet alleen betalen voor hogere productiekosten maar ook voor de hogere rentelasten.

Wat kunnen we wel doen?
Ondanks dat er wettelijke bepalingen zijn die een kostendekkend drinkwatertarief vereisen en dat een niet kostendekkend tarief uiteindelijk leidt tot hogere drinkwaterkosten voor de consument, is wel een aantal mitigerende maatregelen doorgevoerd dat een dempend effect heeft op de tariefstijging.

Geen reservering voor investering
Normaliter hanteren drinkwaterbedrijven bij het stellen van het drinkwatertarief een kleine plus op de productiekosten. Die is wettelijk toegestaan mits de extra baten ten gunste komen aan investeringen in de drinkwatervoorziening. Voor het komend jaar voert Brabant Water uitsluitend een tarief dat dekkend is voor de huidige productiekosten en maakt dus geen reserveringen. Dat heeft een dempend effect op de tariefstijging.

Vastrecht blijft gelijk
Bovendien is gekozen om de benodigde tariefstijging volledig te verrekenen in het variabele gedeelte van het tarief. Het vastrecht blijft gelijk. Deze keuze heeft als effect dat de drinkwaterlasten voor huishoudens die bewust met drinkwater omgaan, relatief minder toenemen dan voor huishoudens die juist bovengemiddeld veel drinkwater gebruiken. Zodoende loont het extra om bewust met drinkwater om te gaan.

Onderzoek naar tariefdifferentiatie
We bereiden een onderzoek voor naar de mogelijkheden om een gedifferentieerd tarief door te voeren waarbij de basisbehoefte aan drinkwater in een laag basistarief valt en er voor een overmatig hoog gebruik van drinkwater een luxe-tarief geldt.

Inzet op waterbesparing
Als laatste noemen we hier de voortdurende inzet op de waterbesparing. Brabant Water zet zich het jaar rond in op het verminderen van het drinkwatergebruik. Zowel bij organisaties, bedrijven als bij de consument. Ik maak graag gebruik van deze gelegenheid om u als gemeente te attenderen op de mogelijkheid om daar vanuit de gemeente aan bij te dragen. Zowel naar uw inwoners als binnen uw eigen organisatie. Via onderstaande link komt u terecht op een toolbox die, speciaal met dat doel voor u is ontworpen.

Samen water besparen | Brabant Water | bewust. natuurlijk

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben over de aanleiding en de noodzaak van de tariefstijging 2023.

Hoogachtend,

Roland van Hulten
Directiesecretaris Brabant Water